

ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ НАН УКРАЇНИ
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ СЕЛЯНСТВА
НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ІСТОРИКІВ-АГРАРНИКІВ

ПРОГРАМА

**ІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОГО СИМПОЗИУМУ
З ПРОБЛЕМ АГРАРНОЇ ІСТОРІЇ**

17-18 травня 2001 року, Черкаси-Мліїв

Оргкомітет III Всеукраїнського симпозиуму з проблем аграрної історії

Смолій Валерій Андрійович	голова організаційного комітету, доктор історичних наук, професор, академік НАН України, директор Інституту історії України НАН України, президент УАІН
Чабан Анатолій Юзефович	співголова організаційного комітету, доктор історичних наук, професор, заступник голови Черкаської обласної державної адміністрації
Кузьмінський Анатолій Іванович	співголова організаційного комітету, професор, ректор Черкаського державного університету
Кульчицький Станіслав Владиславович	заступник голови організаційного комітету, доктор історичних наук, професор, заступник директора Інституту історії України НАН України
Морозов Анатолій Георгійович	заступник голови організаційного комітету, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри новітньої історії та права Черкаського державного університету, голова Наукового товариства істориків-аграрників

Члени організаційного комітету

Перехрест Олександр Григорович	кандидат історичних наук, доцент, декан історичного факультету Черкаського державного університету
Бушин Микола Іванович	доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри суспільних дисциплін та права Черкаського інженерно-технологічного інституту
Гоцук Віктор Володимирович	доктор історичних наук, професор кафедри новітньої історії та права Черкаського державного університету
Калініченко Володимир Вікторович	доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України Харківського національного університету
Корновенко Сергій Валерійович	кандидат історичних наук, старший викладач кафедри новітньої історії та права Черкаського державного університету
Кукурудза Іван Іванович	доктор економічних наук, професор, проректор з наукової роботи Черкаського державного університету
Лях Роман Данилович	доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України Донецького національного університету
Панченко Петро Пантелеймонович	доктор історичних наук, професор, завідувач відділом сучасної історії України Інституту історії України НАН України, віце-президент УАІН
Григуб Петро Микитович	доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри філософії та історії Миколаївської філії Національного університету "Кисло-Мовчанська академія"
Фарсній Ігор Анатолійович	секретар організаційного комітету, кандидат історичних наук, старший викладач кафедри новітньої історії та права Черкаського державного університету

Порядок проведення симпозиуму

16 травня 2001 р., Черкаси		заїзд і розміщення учасників симпозиуму
17 травня 2001 р., Черкаси	10.30-13.00 13.00-14.00 14.00-17.00 17.30-21.00	пленарне засідання, актовий зал ун-ту перерва на обід продовження пленарного засідання аграрна реформа в дії: сільськогосподарськї підприємства Чорнобаївського р-ну
18 травня 2001 р., Черкаси	8.00	відїзд учасників симпозиуму до Млієва
18 травня 2001 р., Мліїв	9.00-13.00 13.00-14.00 14.00-15.30 15.30-16.30 16.30-18.30	секційні засідання перерва на обід круглий стіл за участю провідних вчених і керівників агропромислового комплексу Черкаської області підведення підсумків симпозиуму ознайомлення з Науково-дослідним інститутом садівництва лісостепу

Пленарне засідання III Всеукраїнського симпозиуму з проблем аграрної історії

17 травня 2001 р., Черкаси, актовий зал університету

Відкриття симпозиуму

Ректор Черкаського державного університету імені Богдана Хмельницького професор Анатолій Іванович Кузьмінський

Заступник голови Черкаської обласної державної адміністрації професор Анатолій Юзефович Чабан

Директор Інституту історії НАН України, президент Української академії історичних наук, доктор історичних наук, професор, академік НАН України Валерій Андрійович Смолій

Заступник голови Черкаської обласної державної адміністрації Сергій Миколайович Терещук

Голова Чорнобаївської районної державної адміністрації, голова Черкаської обласної організації Аграрної партії України Петро Григорович Душейко

Начальник головного управління сільського господарства та продовольства Черкаської обласної державної адміністрації Юрій Павлович Маловічко

НЕП в загальноісторичному контексті
КУЛЬЧИЦЬКИЙ Станіслав Владиславович, доктор історичних наук, професор, заступник директора Інституту історії України НАН України

Основні проблеми аграрної історії селянства
ДАНИЛОВ Віктор Петрович, доктор історичних наук, професор, головний науковий співробітник Інституту російської історії Російської академії наук, директор Російсько-Британського центру аграрних досліджень

Актуальні проблеми розвитку історико-аграрних досліджень в Україні
МОРОЗОВ Анатолій Георгійович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри новітньої історії та права Черкаського державного університету, голова Наукового товариства істориків-аграрників

Проблеми історіографії аграрних відносин в контексті державотворення в Україні

ПАНЧЕНКО Петро Пантелеймонович, доктор історичних наук, професор, завідувач відділу сучасної історії України Інституту історії України НАН України, віце-президент Української академії історичних наук

Кооперативна форма організації сільськогосподарського виробництва в Україні 1920-х років

МАРОЧКО Василь Іванович, доктор історичних наук, провідний науковий співробітник Інституту історії України НАН України

До проблем вивчення історії вільного козацтва
ВЕРСТЮК Владислав Федорович, доктор історичних наук, професор, завідувач відділу української революції Інституту історії України НАН України

Напрямки вивчення історії колгоспів
ЛЯХ Роман Данилович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України Донецького національного університету

Господарське життя південноукраїнського села у перше повосне десятиріччя (1946-1955 рр.)

ТРИГУБ Петро Микитович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри філософії та історії Миколаївської філії університету "Києво-Могилянська академія"

Земельна власність, володіння, користування: деякі питання теорії і практики

ГУРЖІЙ Олександр Іванович, доктор історичних наук, провідний науковий співробітник Інституту історії України НАН України

Село і влада у пореволюційний період
ЛЯХ Сергій Романович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри історії України Запорізького державного університету

Секція: *Аграрна історія України: проблеми історіографії та джерелознавства*

Керівники секції: проф. Р.Д. Лях, проф. П.М. Тригуб

РОМАНЦОВ В.М. Українське селянство у добу утворення козацької держави: висвітлення проблеми у працях М. Костомарова.

РАХНО О.Я. (м.Чернігів) Олександр Русов – дослідник українського пореформеного села

КРОТ В.О. (м.Кременчук) Аграрне питання в публіцистиці М.С.Грушевського
ОЛАШИН М.В. (м.Ужгород) Проблема соціальних рухів у західноукраїнському селі другої половини XIX століття у новітній вітчизняній історіографії

ВІНТОНІВ О.О. (м.Донецьк) Професор Дмитро Леонідович Похилевич – засновник львівської школи аграрної історії

ВОДОТИКА С.Г. (м.Херсон) Особливості менталітету вчених-істориків УСРР 20-х років XX століття

ДРОВОЗЮК С.І. (м.Вінниця) Духовне життя українського селянства в умовах утвердження тоталітарного ладу: історіографія проблеми

ГЕРАСИМЕНКО О.В. (м.Чернігів) Методичні аспекти вивчення селянського руху другої половини XIX – початку XX століття у науковій спадщині М.Н. Лещенка

СЕРІКОВА Н.Н. (м.Київ) Історія розвитку наукових сільськогосподарських бібліотек України

КІРПАЛЬ З.П. (м.Київ) Відображення історії аграрної науки України в архівних фондах

БАСУН Н.Ф. (м.Київ) Архівний фонд науково-дослідних установ УААН як основа джерелознавчих досліджень з розвитку аграрної науки (до питань комплектування)

ПІРКО В.О. (м.Донецьк) Топографічні описи Харківського намісництва кінця XVIII століття як джерело до історії культури селян Слобожанщини

РОГАЛЬЧУК Л.Ю. (м.Київ) Періодичні видання сільськогосподарської тематики: статистичний аналіз

АНИКІНА О.П. (м.Київ) Періодичні видання сільськогосподарських товариств в Україні кінця XIX – початку XX століття як джерелознавча база наукових досліджень

ЩИГОЛЬ А.С. (м.Київ) "Южно-Русская сельскохозяйственная газета" (1896-1920 рр.) – видання Харківського товариства сільського господарства як джерело вивчення розвитку сільського господарства та сільськогосподарської бібліографії

КАПУСТЯН Г. (м.Кременчук) Часопис "Радянський селянин" – як історичне джерело для дослідження суспільно-політичного життя українського села 1920-х рр.

МАСЛАК О.Г. (м.Київ) Висвітлення суспільно-економічних ідеалів селянства сучасної України в іноземній літературі

ГРИЦЕНКО Н.Ф. (м.Київ) Інформаційні потреби читачів ЦНСГБ УААН

СВІТАЙЛО В.К. (м.Київ) Предметний каталог ЦНСГБ УААН як засіб задоволення тематичних запитів користувачів: сучасний стан і перспективи

ДЕРМЕЛЕНКО Т.Ф. (м.Київ) Створення української аграрної біографістики як складової частини аграрної історії та національної сільськогосподарської бібліографії

ЗІНЧЕНКО Л.О., **СОВА** С.О. (м.Київ) Український реєстрар сільськогосподарської книги у фонді ЦНСГБ УААН: проблеми та перспективи дослідження

Секція: Аграрний лад середньовічної України та української козацької держави XVII-XVIII століття

Керівники секції: пров. наук. співр. О.І. Гуржій, проф. А.Ю. Чабан

- СИВОЛАП М.П. (м.Черкаси) Коротка характеристика Середньодніпровських пам'яток ямної культурно-історичної області
- РАССАМАКІН Ю.Я. (м.Київ) Біля витоків землеробства Північного Причорномор'я
- БУРДО Н.Б. (м.Київ) Ранній етап землеробського суспільства між Дністром та Дніпром (Трипілля А)
- РИЖОВ С.М. (м.Київ) Особливості ідеологічних уявлень трипільських племен за матеріалами святилища поселення Конівка
- ВИДЕЙКО М.Ю. (м.Київ) Розвиток раннього землеробства та шлях до цивілізації межиріччя Південного Бугу та Дніпра
- РОМАНЧУК Л.О. (м.Київ) Сільськогосподарські функції ландшафтів у давньослов'янський час
- МОЦЯ О.П., ГОТУН І.А. (м.Київ) Дослідження сільських пам'яток епохи Київської Русі в Україні
- МИХАЙЛЮК Ю.М. (м.Черкаси) Сільська община Середнього Подніпров'я в контексті державотворчих процесів на Русі у IX – першій половині XIV століття
- БОДРУХІН В.М. (м.Луганськ) Зміни в сільськогосподарському виробництві напередодні удільної доби: стан наукової розробки проблеми
- ІВАНГОРОДСЬКИЙ К.В. (м.Черкаси) Селянство Середнього Подніпров'я в кінці XV – першій половині XVII століття як етносоціальний елемент
- АЗАРХ І.С. (м.Київ) Образ жінки-селянки XVI-XVII століття в історичних піснях і думках
- ВИРСЬКИЙ Д.С. (м.Кременчук) Світова економічна система та козацька революція середини XVII століття
- ПИРИГ П.В. (м.Чернігів) З історії землеволодіння на Чернігівщині в другій половині XVII століття
- ГОЦУЛЯК В.В. (м.Черкаси) Земельне законодавство та система судочинства в Україні часів Гетьманщини
- ЛАСТОВСЬКИЙ В.В. (м.Черкаси) Особливості аграрно-економічного стану чорного духовенства на Лівобережній Україні у XVIII столітті
- ВАСИЛЬЧУК В.М. (м.Київ) Із історії життя німецьких поселенців в Україні в XVIII на початку XIX століття

Секція: Українське селянство в умовах капіталістичної трансформації суспільства та аграрна революція 1917-1920 рр.

Керівники секції: проф. В.Ф. Верстюк, пров. наук. співр. В.І. Марочко

- КОЖОЛЯНКО Г.К., КОЖОЛЯНКО А.Г. (м.Чернівці) Землеволодіння та землекористування на Буковині в кінці XVIII – першій половині XIX століття
- БУНДАК О.А. (м.Луцьк) Селянське землеволодіння і землекористування дореформенної Волині
- ЛЕВЧЕНКО Л.Л. (м.Миколаїв) Межування земель в Миколаївсько-Севастопольському військовому губернаторстві в першій чверті XIX століття
- МІЛЬНИЧЕНКО В.М. (м.Черкаси) Винокурна промисловість Правобережної України у дореформенний період

ШЕВЧЕНКО В.М. (м.Чернігів) Реформа 1861 року: незавершеність чи досягнення мети?

- ЯКИМЕНКО М.А. (м.Полтава) Економічна ефективність індивідуального селянського (фермерського) господарства Лівобережної України в епоху утвердження і розвитку ринкових відносин (1861-1917 рр.)
- КРАСНІКОВА О.М. (м.Полтава) Кредитна система сільськогосподарського виробництва на Полтавщині в епоху вільного підприємництва (1861-1917 рр.)
- МАЛЄЄВА Т.І. (м.Кременчук) Особливості розвитку промислів з обробки шкіри у Полтавській губернії (1880-1910 рр.)
- КРАМАРЧУК Т.Д. (м.Черкаси) Становище українських селян-переселенців у Башкирії наприкінці XIX – на початку XX століття
- ДОВЖУК І.В. (м.Луганськ) Селянство як резерв формування промислового робітництва Наддніпрянської України (кінець XIX – початок XX століття)
- ГАНДИШ А.М. (с.Голубичі Ріпкинського району Чернігівської області) Чернігівське земство і сільськогосподарська освіта
- ГОРБАНЬОВ В.В. (м.Харків) Становище в аграрному секторі Харківської губернії на початку XX століття
- МІХНЕНКО А.М. (м.Донецьк) Сільське господарство Донбасу на початку XX століття
- МУДРУК О.С. (м.Київ) До питання історії плуга початку XX століття
- МЕТКА Л. (с.мт.Опішня Зіньківського району Полтавської області) Гончарство у селянських господарствах на рубежі XIX – XX століть
- РОСНОВСЬКИЙ М.Т., ПУСТОВИЙ М.І. (м.Глухів) Технологія вирощування луб'яних культур в селянських господарствах України кінця XIX – початку XX століття в контексті сучасних методів господарювання
- ГАЙДАЙ Л.І. (м.Луцьк) Використання агрономії в селянських господарствах Правобережної України (1906-1914 рр.)
- РУДАКОВА І.В. (м.Черкаси) Огляд релігійності українських селян на загальноконфесійному фоні Правобережної України другої половини XIX століття
- ПРИСЯЖНЮК Ю.П. (м.Черкаси) Вплив ринкової трансформації суспільства на ментальні імперативи українських хліборобів посткріпосницької епохи
- МОЙСІЄНКО В.М. (м.Черкаси) Характерні риси правового статусу селянства в пореформенний період
- ДРАЧ О.О. (м.Черкаси) Створення мережі початкових шкіл в українських губерніях Російської імперії в другій половині XIX століття
- ТРОНЬКО Т.В. (м.Полтава) Зміни в організації жіночої середньої освіти в Наддніпрянській Україні другої половини XIX століття
- ЦИБУЛЕНКО Л.О. (м.Херсон) Аграрний сектор муніципальної економіки Одеси, Миколаєва і Херсона в кінці XIX – на початку XX століття як форма поєднання громадського землеволодіння та приватного землекористування
- ЦИБУЛЕНКО Г.В. (м.Херсон) Роль кредитнілок Херсонської губернії у перетворенні дрібного виробника на повноправного суб'єкта ринкового простору
- ФАРЕНІЙ І.А. (м.Черкаси) Вплив просвітницької діяльності кооперації на соціальний та культурний розвиток українського селянства (початок XX століття)
- КОВАЛЕНКО С.Д. (м.Київ) Професор П.В. Будрін – організатор дослідних робіт з проблем селекції польових культур на Україні
- БИКОВА Т.Б. (м.Київ) Зміни у національному складі Таврійської губернії та їх наслідки для подальшого розвитку краю (середина XVIII – початок XX століття)
- ТЕМІРОВА Н.Р. (м.Донецьк) Сільськогосподарське виробництво у великих поміщицьких маєтках Правобережної України на початку XX століття
- ДУДКА В. (м.Кременчук) Безземельні господарства Полтавщини напередодні революції 1917-1920 років

ЗЕМЗЮЛІНА Н.І. (м.Черкаси) Аграрне питання в програмних документах українських національних партій на початку ХХ століття
ПАВКО А.І. (м.Київ) З історії Української селянської партії
КОВАЛЬОВА Н.А. (м.Дніпропетровськ) Соціально-економічний аспект аграрної політики українських урядів періоду революції 1917-1921 рр.
ВОЛОШКО О.О. (м.Запоріжжя) "Всеросійський союз земельних власників" на захисті принципу приватної власності (літо-осінь 1917 р.)
БЕРЕСТОВИЙ А.І. (м.Черкаси) Політичні ідеали селянства в роки української революції (за часів Директорії)
МИХАЙЛЮК О.В. (м.Дніпропетровськ) Революція та загострення соціокультурного антагонізму між містом і селом
БОГУСЛАВСЬКА В.Г. (м.Київ) Розробка концептуальних основ народної освіти та перші кроки її організації в Україні за доби Центральної Ради (березень 1917 – квітень 1918 років)

Секція: Аграрний сектор економіки радянської України

Керівники секції: проф. С.В. Кульчицький, проф. А.Г. Морозов

КОСТЕНКО Р.В. (м.Одеса) Основні тенденції розвитку сільського господарства в Україні у 20-х – на початку 30-х рр.
МАЛЕНКО В.М. (м.Одеса) НЕП в сільському господарстві Одещини (1921-1929 роки)
КОРНОВЕНКО С.В. (м.Черкаси) Трансформація податкової політики радянської влади в українському селі на початку НЕПу
ЛАЗУРЕНКО В.М. (м.Черкаси) Особливості участі заможного селянства України у виборчому процесі в (1921-1923 рр.)
ШЕВЧЕНКО С.І. (м.Кіровоград) Перший радянський голод на Україні і допомога міжнародних організацій (на прикладі Єлисаветградського повіту, весна-літо 1922 р.)
ФІЛІППОВ К.В. (м.Харків) Досвід сільськогосподарської кооперації в ринковій трансформації аграрного сектора економіки України в 20-і роки ХХ століття
ЗВІРКОВСЬКИЙ І.В. (м.Черкаси) Напрямки державного регулювання розвитку селянського господарства в період НЕПу на Україні
ШЕВЧЕНКО О.І. (м.Дніпропетровськ) Знайома незнайома: образ селянки Катеринославщини періоду НЕПу (1921-1925 рр.)
БАБЕНКО Л.Л. (м.Полтава) Більшовицька політика в галузі торгівлі на селі у 20-х на початку 30-х років в Україні
СВЯТЕЦЬ Ю.А. (м.Дніпропетровськ) Статистичний аналіз економічної ефективності селянських господарств України на початку НЕПу: компаративний аспект
КОСТЮКОВА О.М. (м.Черкаси) Здійснення культурно-політосвітньої роботи серед селянства засобами екскурсій в 20-х роках ХХ століття на Україні
МУСІЄНКО В.Є. (м.Донецьк) Зміцнення колгоспів України у другій половині 30-х рр.: історична закономірність чи ідеологічна догма?
РИБАК І.В. (м.Кам'янець-Подільський) Рух за перебудову соціальної сфери села у часи "колгоспного неонеупу": форми та наслідки (1934-1936 рр.)
ПРИЛУЦЬКИЙ В.І. (м.Київ) Участь молоді в житті українського села під час проведення насильницької колективізації
ЕФІМЕНКО Г.Г. (м.Київ) Становище селян Старобільщини у 1930-і рр.
МІЦАНІН В. (с.мт.Опішня Зінківського району Полтавської області) Як знищували господаря-власника на Полтавських чорноземах у 1920-х–1930-х роках (Деякі сторінки з історії села Гдинського Зінківського району Полтавської області)

ГОЛИШ Г.М. (м.Черкаси) Колгоспна Чапаська 30-х років, як міфологізована модель радянської модернізації українського села
ВЕРГУНОВ В.А. (м.Київ) Проблеми організації сільськогосподарської дослідної справи на Україні в 20-30-х роках ХХ століття
КЛАБАЧІЙ Р. (м.Херсон) Діяльність сталінського та тілдерівського тоталітаризму, як чинник суспільного розколу українського селянства (на прикладі Херсонщини)
ВЕСЕЛОВА О.М. (м.Київ) Післявоєнний сталінський голодомор (1946-1947 рр.)
НІКІЛЄВ О.Ф. (м.Дніпропетровськ) Керівна ланка матеріального виробництва українського села: особливості формування, і функціонування у повосинний період (середина 40-х – перша половина 50-х років ХХ століття)
ОВЧАРЕНКО О.І., СУХУШИНА О.В. (м.Черкаси) Деякі аспекти аграрної реформи в Польщі 1945-1960 рр.
МАРЧУК В.В., ТИМЧЕНКО С.М., (м.Запоріжжя) До проблеми визначення етапів державної політики щодо особистих підсобних господарств сільського населення в 1955-1965 роках
ГАВРИЛОВ В.М. (м.Чернігів) Селянська реприватизація землі та боротьба з нею радянської влади
ЛУБКО І.М. (м.Черкаси) Суб'єктивний фактор в аграрних перетвореннях кінця 50-х – початку 60-х рр.
РОМАНЮК І.М. (м.Київ) Спроби реформування сільського господарства у 1950-х – на початку 1960-х рр.
КОВПАК Л.В. (м.Київ) Участь України в реалізації проекту освоєння цілих земель (1954-1961 рр.)
ПАДАЛКА С.С. (м.Київ) Питання матеріально-технічного забезпечення сільського господарства України в політиці тоталітарної держави (60-80-і роки ХХ століття)
МОСКАЛЬОВ Б.Г. (м.Харків) Проблеми ефективного використання сільськогосподарської техніки в період "розвинутого соціалізму"
КУЗНЕЦОВ О.А. (м.Дніпропетровськ) Агропромисловий комплекс України в 70-х – першій половині 80-х років ХХ століття: соціально-демографічний аналіз
БАРАНОВСЬКА Н.П. (м.Київ) Українське селянство в умовах чорнобильської катастрофи
ЯНІЦЬКА С.П. (м.Київ) Трансформації аграрних відносин в українському селі в контексті історизму (80-і роки ХХ століття)

Секція: Сучасні проблеми соціального та економічного розвитку українського села

Керівники секції: проф. П.П. Панченко, проф. В.В. Калініченко

БІЛАН С.О. (м.Київ) Демографічні аспекти життєдіяльності сільськогосподарських товаровиробників в сучасній Україні
ГОНЧАРУК Н.Б. (м.Київ) Правові засади утвердження приватної власності в аграрному секторі економіки України
КРОПИВКО О.М. (м.Київ) Зміни в соціальному статусі сільського населення в процесі реформування аграрного сектора економіки України
ЛАНОВІЮК Л.П. (м.Київ) Зростання ролі місцевого самоврядування у соціально-економічному розвитку сучасного українського села
МАСНЕНКО В.В. (м.Черкаси) Аграрна складова української національної єдності: теоретичне осмислення та реальна історична практика
МОРГУН В.А. (м.Київ) Політичні та соціально-економічні наслідки розвитку фермерства в Україні

ПІДЛІСНИЙ Ю.І. (м.Донецьк) Проблема селянської кооперації у приватизованому аграрному секторі України
 ЦОПЛАВСЬКА С.Х. (м.Київ) Кооперація в Україні: історія і відродження
 ХУРМАНЕЦЬ Г.Г. (м.Київ) Кооперація у міжнародному економічному співробітництві
 ХВІСТ В.О. (м.Київ) Особливості міграції населення України в 1990-х роках
 ШАТОХІН А.М., ЗДОРОВЦОВ О.І. (м.Умань) Соціально-психологічні особливості колективної та індивідуальної сільськогосподарської праці
 ШЕРЕМЕТЬСВА О.І. (м.Кременчук) Правові аспекти реформування аграрного сектора економіки
 ШОБОТЕНКО О.А. (м.Житомир) Стан екології меліорованих земель українського Полісся
 ШМАТКО Р.Г. (м.Київ) Церква в духовному житті українського села 90-х років XX століття

Запрошуємо до співпраці

Науково-дослідний інститут селянства

Україна, 18031, м. Черкаси, бул. Шевченка, 81, к.508, 513, т. (8-0472) 35-28-50
 рахунок 35300300205 відділення держказначейства м. Черкаси код 22809222 ОУ
 НБУ МФО 354024 на рахунок ЧДУ 07060222000356/2 для Інституту селянства
 Наукова установа створена Інститутом історії України НАН України, Черкаським державним університетом імені Богдана Хмельницького та Черкаською обласною державною адміністрацією. Метою Інституту є розробка проблем історії, культури, етнографії українського селянства. В структурі Науково-дослідного інституту селянства (НДІС) розпочали роботу відділи історії селянської кооперації та аграрної історії України. Планується створення відділів сучасних проблем села та історії сільського господарства країн світу. Результати роботи НДІС відображаються в збірнику наукових праць "Український селянин". Співробітники НДІС сподіваються, що новостворена наукова установа буде сприяти консолідації вчених-аграрників України та зарубіжжя, відіграватиме важливу роль у вивченні історії та сучасних економічних і соціальних проблем українського селянства.

Наукове товариство істориків-аграрників

Україна, 18031, м. Черкаси, бул. Шевченка, 81, к.508, 513, т. (8-0472) 35-28-50
 ЧФ КБ "ПриватБанк" рахунок №26009320510001 МФО 354347

Громадське об'єднання вчених-істориків Черкаської області, які займаються дослідженням історії сільського господарства, соціальної історії села, а також пов'язаних з ними проблем. Товариство відкрите для тісної співпраці з усіма науковими, громадськими, державними установами у справі поширення та популяризації знань з аграрної історії та актуальних питань сучасного розвитку аграрно-промислового комплексу України та соціальних проблем села.

"Український селянин":

Праці Науково-дослідного інституту селянства

Збірник наукових праць, заснований Інститутом історії України НАН України для публікації та популяризації досліджень історико-аграрної проблематики. "Український селянин" виходить силами Науково-дослідного інституту селянства, за матеріально-технічної підтримки Черкаського державного університету імені Богдана Хмельницького, Аграрної партії України, а також організаційної допомоги Наукового товариства істориків-аграрників. До публікації в збірнику "Український селянин" приймаються матеріали, оформлені у відповідності з вимогами ВАК України. Обсяг публікації не повинен перевищувати 6-8 сторінок друкованого тексту, набраного 14 кеглем, **Times new roman**, поля: верхнє, нижнє, праве – 2 см, лівє 2,5 см, 30 рядків на сторінці з полуторним інтервалом по 60 символів у рядку. Матеріал подається на дискеті 3,5" та в роздрукованому вигляді (1 примірник). Публікації аспірантів, пошукачів, кандидатів наук подаються з рецензією за підписом доктора наук або двох кандидатів наук з відповідного профілю. До публікації автор додає короткі відомості про себе: прізвище, ім'я, по-батькові (повністю), вчене звання, науковий ступінь, посада, установа в якій працює, домашня і робоча адреси, телефон та e-mail, якщо є. В разі недотримання даних вимог матеріали не розглядатимуться. Редколегія публікує матеріали, не завжди поділяючи погляди авторів. Матеріали не рецензуються і не повертаються. Публікації надсилати за адресою: Корновенку Сергію Валерійовичу (відповідальний секретар збірника праць "Український селянин"), Науково-дослідний інститут селянства, Черкаський державний університет, бул. Шевченка, 81, к.513, Черкаси, 18031. e-mail: ndis@cdu.edu.ua.

Будемо вдячні за матеріальну підтримку у виданні Праць Науково-дослідного інституту селянства "Український селянин". Ви можете перерахувати її на рахунок 35300300205 відділення держказначейства м. Черкаси код 22809222 ОУ НБУ МФО 354024 на рахунок ЧДУ 07060222000356/2 для Інституту селянства (квитанцію просимо надіслати).